

Prahlreed van Cornelia Nath

As de Oostfreeske Landskupp 1999 de Andrag up EU-Middels för en Projekt „Frohe Mehrsprakigheid in Kinnergaarns un Grundscholen“ bewilligt kreeg, weer Plattdüütsk man nett dör de europäisk Sprakencharta as Regionalspraak anerkannt. Acht Spraakgruppen ut veer europäiske Länner hebben in dit Projekt dree Jahr lang tosamenwarkt. Wat de Kinnergaarns angeiht, hebben wi hier in Oostfreesland för de Beroopsbildende Scholen en Wahlpflichtkurs „Frohe Mehrsprakigheid mit de Regionalspraak Plattdüütsk“ utwarkt, umdat de Mesters/kes Materiaal in de Hand kregen, waar se jung Minsken, de Erzieherinnen of Kinnerpleegsters worden willen, mit utbilden kunnen. Wi harren ok en Handvull Grundscholen ut Oostfreesland in dat Projekt. De probeerden ut, wovööl Plattdüütsk de Kinner leren, wenn man hör in verscheden Facken up Platt unnerrichten deit.

Teihn Jahr later giff dat in Oostfreesland en Stück of 60 Kinnergaarns, de de Kinner twee- of mehrsprakig ertrecken. Man wi hebben alltied noch neet mehr as twee Grundscholen, de mit Will un Plaan tweesprakig Unnerricht geven, dat heet, daar giff dat keen Unnerrichtsfack Plattdüütsk, man daar word Plattdüütsk as Unnerrichtsspraak bruukt, netto as Hoogdüütsk ok.

Waarum is dat so stuur, de Unnerricht up Platt in de Scholen to kriegen? Een belangriek Grund daarför is, dat en Mester of Mesterske in de School ok Platt schrieven können mutt, un daarför sünd de Mesters neet utbildt. En Mester, de sien Unnerricht up Platt giff, bruukt sowieso al mehr Tied för dat Vorbereiden van sien Stünnen as een, de up Düütsk unnerrichten deit. Up Düütsk hett man sien Fack ja an de Hoogschool leert, up Platt mutt man overleggen, wo man de Fackwoorden oversett. Wo heten all de Vögels un Planten in Saakkunn up Platt? Sölen de Kinner maalmehmen of multiplizieren? Giff dat en plattdüütsk Woord för Geodreieck?

De plattdüütske Mester mutt ok achtsaam wesen, dat all Kinner verstahn, wat daar seggt word, un he mutt alltied uppassen, of sien Klass netto good leert as de eensprakige Parallelklass. Mit de Ollen mutt he proten, de daar villicht neet so van overtüügt sünd, dat de Unnerricht up Platt good för hör Kind is. Un denn ok noch an Fortbildens deelnehmen to Platt schrieven leren? För all dit giff dat in de Regel keen extra Stünnen of mehr Geld. Plattdüütsk is in de School keen Fack so as Engelsk of Sport, waar man up studeert hett un waar man en bepalde Antahl Stünnen för anrekent kriggt.

För de Utbilden van Mesters hebben wi nu en Anloopstee an de Universität Ollenbörg, waar Perf. Peters un sien Lüü de Studenten in Saken Plattdüütsk fit maken. Garrelt van Borssum, de de Keerlke-Pries 1999 för sien Wark in de Scholen kregen hett, brengt daar de jung Lüü Platt bi, un Antje Olthoff, en jung Froominske ut Leer, giff Kursen over dat, wat man anners noch over Plattdüütsk weten mutt. Man de Universität düürt keen Fortbildens för Mesters anbeden. De Mesters, de al in de Scholen warken, sitten daarmit. De Oostfreeske Landskupp netto, denn för anner Mesterfortbildens können wi unner verscheden Dozenten, de daar up studeert hebben, de beste utsöken. Bi Plattdüütsk hebben wi buten de beid, de an de Uni Ollenbörg warken, keen studeerte Lüü, de so en Fortbilden anbeden kunnen.

In `t Regionale Pädagogiske Zentrum van de Oostfreeske Landskupp giff dat en Warkkring „Mehrsprakige Grundschool“, waar de Mesterskes (dat sünd all Froolüü), de upstünds Plattdüütsk in hör School anbeden, tosamenwarken. Daar leren se Platt schrieven, daar tuusken se dat Materiaal ut, wat se för hör Unnerricht sülvst utarbeidt of enerwaars in Boken funnen hebben. Daar maken se sük tegensiedig Mood un finnen Anerkennen för hör Wark.

Anerkennen bekomen disse Mesterskes ok in hör School. De Baas van de School mutt daar ja mit inverstahn wesen, wenn Regelunnerricht up Platt geven word. Wenn de School Plattdüütsk in dat Schoolprofil mit upnomen hett, stahn ok de Kollegen daar achter. An moisten is dat natürelk, wenn daar twee of drie Mesters an een School up Platt unnerrichten, denn kann man sük tegensiedig Stöön geven. Dat giff noch neet, man dat kann noch komen.

In de verleden Jahren is dat aver ok vörkomen, dat en Mester, de up Platt unnerrichten wull, mit sien Wark in de School heel alleen stunn. Wenn dann noch irgendeen Ollendeel wat to köstern hett un groot Diskussionen anbött, giff so `n Mester dat Wark to.

Ji sehn, dat wi mit de tweesprakig Unnerricht in Oostfreesland alltied noch heel an de Anfang stahn, trotz dat EU-Projekt. De Oostfreeske Landskupp hett nu de Toseggen van de Landesregeren kregen, dat wi en Projekt för Unnerricht up Plattdüütsk in de Grundscholen bewilligt kriegen, dat van 2011 of an dörföhrt worden sall. Dat mag uns bi de Mesterfortbilden wiederhelpen.

Hier un vanavend aver sölen de ehrt worden, de siet teihn Jahr, siet de Beginn van dat EU-Projekt un ok na dat Enn van dit Projekt, konsequent mit de tweesprakig Unnerricht wiedermaakt hebben, ok wenn se daarmit in Oostfreesland un vör all in Hannover noch minn Anerkennen kriegen. Se weten, dat Europa de Mehrsprakigheid will un dat jung Minsken in Europa Spraken leren mutten. Se beleven mit hör egen Schölers, dat de Kinner dat good deit, wenn se so froh as mögelk mehr as een Spraak leren. Se sünd daarvan overtüügt, dat de Mehrsprakigheid mit Plattdüütsk hier in Oostfreesland för de Kinner würrelk en Vördeel un en Chance is. Disse Mesterskes sünd overtüügte Oostfresen, hör Hart sleit sotosseggen up Platt, man sünd ok overtüügte Europäerinnen, de begrepen hebben, dat hör Moderspraak en sinnvull Stee in de Tokummst hebben kann. Se verbinnen de oll Spraak mit neje Upgaven, se verbinnen hör Herkummst mit de Tokummst. Se sünd europäisker as mennigeen, de vööl van Europa proot. Se maken uns Kinner fit för Europa, se leggen Grundlagen för dat moderne Europa, se boen mit Europa up.

De Vereen Oostfreeske Taal much, dat dit in Oostfreesland un overall in Plattdüütskland wahrnomen word un Andacht finnt. Hier sünd Vörrieders, Pioniere, de uns de Ogen open maken för dat, wat mögelk is. Wat för annern noch en Drööm is, is hier al Olldag: de mehrsprakige, de dreesprakige Grundschool, nettso as in Friesland un anner europäiske Regionen, as Dr. Riemersma uns hier vanavend vertellt hett.

De beid Grundscholen, van de ik proot hebb, sünd de Scholen in Simonswold un in Wallinghusen. Se sünd verleden Jahr van de Oostfreeske Landskupp as mehrsprakig uttekent worden – de eerste mehrsprakige Scholen in Oostfreesland, na mien Weten in heel Nedersassen. All, de daarto bidragen hebben, binnen un buten disse beid Scholen, much ik an disse Stee van Harten Dank seggen! Dat Kultusministerium bruukt villicht noch en paar Jahr, bit ok daar begrepen word, dat Plattdüütsk mehr is as en Kulturgood. Plattdüütsk is en vullweertige Spraak för de School un de Bildung van uns Kinner. Nich all sünd in Saken Europa so good informeert as de Priesdragerskes van vanavend ... Un nu weten Ji al maal, dat glik twee Froolüü de Keerlke kriegen.

Leve Minsken, de Ji hier vanavend för dat Utgeven van de Keerlke-Pries 2009 binanner komen sünd: Wenn ik maal de Moodferen hangen laat, umdat mi dat mehrsprakige Europa to langsam vöran kummt of umdat ik möi bün van dat hele Wark – denn kiek ik up mien Keerlke-Figur. De erinnert mi daaran, dat mien Wark doch sehn word un Früchten draggt.

Disse Utteken seggt an elk, de hum kriggt: Dien Wark is belangriek för Oostfreesland un för de plattdüütske Spraak. Du düürst daar stolt up wesen. Un: Du büst neet alleen, en heel Bült Minsken stahn achter Di un setten sük gemeensaam för desülvige Saak in. Ik hoop, dat de lüttje Keerlke de Priesdraggers van vanavend nettso Mood maakt!

De Keerlke Pries 2009 geiht an de, de de Vörriederskes för de mehrsprakige Grundschool in Oostfreesland sünd:
an Margret Aden van de Grundschool Wallinghusen
un an Grete Saathoff van de Grundschool Simonswold.

Ik galeer van Harten!